

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET
Postboks 8013 DEP
0030 OSLO

Vår ref:
2014/952-33

Saksbehandler/Direkte Telefon:
Målfrid Eide/56 15 80 32

Deres ref:

Dato:
12.12.2017

Høringssvar Askøy kommune- Forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Askøy kommune ved Utvalg for teknikk og miljø har behandlet høringsforslaget i møte datert 07.12.2017:

Vedtak/til uttale:

- Askøy kommune mener at forslaget til endring av vannforskriften og naturmangfoldloven kommer for tidlig. En bør gjøre seg flere erfaringer med dagens ordning, før en gjør endringer som vil ha betydning for prosessene som skal gjennomføres etter vannforskriften, i tråd med EUs vannrammedirektiv.*
- Askøy kommune minner om regions reformen og er av den oppfatning at denne må sees i sammenheng med endringene.*
- Uansett sakens utfall er det viktig å opprettholde de regionale vannområdene med midler til lokale vannområdekoordinatorer som kontaktpersoner ut mot kommunene.*

Saksfremlegg og avstemming kan leses i vedlagt særutskrift.

Med hilsen

Målfrid Eide
miljøvernleder

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Vedlegg:

- Særutskrift Høringssak - Forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Postadresse: Klampavikvegen 1, 5300 Kleppestø	Besøksadresse: Klampavikvegen 1, 5300 Kleppestø	Telefon: 56 15 80 00	Bank: 6515.06.05509
E-post: postmottak@askoy.kommune.no	www.askoy.kommune.no	Telefaks: 56 15 83 90	Org.nr: 964 338 442

Høringssak - Forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Særutskrift

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for teknikk og miljø	269/17	07.12.2017

Saksbehandler: Målfrid Eide	Arkivsaknr.: 2014/952-31
-----------------------------	--------------------------

Møtebehandling i Utvalg for teknikk og miljø - 07.12.2017

Vedtak/til uttale:

1. Askøy kommune mener at forslaget til endring av vannforskriften og naturmangfoldloven kommer for tidlig. En bør gjøre seg flere erfaringer med dagens ordning, før en gjør endringer som vil ha betydning for prosessene som skal gjennomføres etter vannforskriften, i tråd med EUs vannrammedirektiv.
2. Askøy kommune minner om regions reformen og er av den oppfatning at denne må sees i sammenheng med endringene.
3. Uansett sakens utfall er det viktig å opprettholde de regionale vannområdene med midler til lokale vannområdekoordinatorer som kontaktpersoner ut mot kommunene

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Askøy kommune mener at forslaget til endring av vannforskriften og naturmangfoldloven kommer for tidlig. En bør gjøre seg flere erfaringer med dagens ordning, før en gjør endringer som vil ha betydning for prosessene som skal gjennomføres etter vannforskriften, i tråd med EUs vannrammedirektiv.

Askøy kommune vil derfor foreslå at en utsetter en eventuell gjennomføring av endringer til en skal starte opp med planperiode nummer 3, dvs. fra 2022.

Uansett sakens utfall er det viktig å opprettholde de regionale vannområdene med midler til lokale vannområdekoordinatorer som kontaktpersoner ut mot kommunene.

Behandling:

Miljøvernleder Målfrid Eide møtte.

Rosalind Fosse (FrP) fremmet rådmannens innstilling med nytt pkt 2:

2. Askøy kommune minner om regionsreformen og er av den oppfatning at denne må sees i sammenheng med endringene.

Avstemming:

Rådmannens innstilling pkt. 1:	Enstemmig.
Rådmannens innstilling pkt. 2:	Ingen stemmer.
Rosalind Fosses forslag pkt. 2:	Enstemmig.
Rådmannens innstilling pkt. 3:	Enstemmig.

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Askøy kommune mener at forslaget til endring av vannforskriften og naturmangfoldloven kommer for tidlig. En bør gjøre seg flere erfaringer med dagens ordning, før en gjør endringer som vil ha betydning for prosessene som skal gjennomføres etter vannforskriften, i tråd med EUs vannrammedirektiv.

Askøy kommune vil derfor foreslå at en utsetter en eventuell gjennomføring av endringer til en skal starte opp med planperiode nummer 3, dvs. fra 2022.

Uansett sakens utfall er det viktig å opprettholde de regionale vannområdene med midler til lokale vannområdekoordinatorer som kontaktpersoner ut mot kommunene.

SAMMENDRAG

Klima- og miljødepartementet har sendt ut høring med forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven. Endringene gjelder i hovedsak forenklinger i organiseringen av vannforvaltningsarbeidet. Det foreslås at vannforvaltningsplanene ikke lenger skal vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. Dette medfører at fylkeskommunene ikke lenger skal ha formell rolle som vannregionmyndighet, men at Fylkesmannen får ansvaret med å koordinere det forberedende regionale arbeidet, mens Miljødirektoratet i samråd med øvrige berørte direktorat utarbeider og sørger for høring av oppdaterte forvaltningsplaner, og oversender tilrådninger til Klima- og miljødepartementet.

Avgjøres av:

UTM

Behandles i følgende utvalg:

UTM

Videre saksgang:

Askøy kommunes høringsuttale oversendes til klima og miljødepartementet. Høringsfristen er 15. januar 2018.

Saksopplysninger:

Vannforskriften ble fastsatt i 2006 som en gjennomføring i norsk rett av EUs rammedirektiv for vann fra år 2000 (vannrammedirektivet). Vannforskriftens formål er å beskytte, og om nødvendig forbedre, tilstanden i ferskvann, grunnvann og kystnære områder. Formålet er også å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. For å oppfylle miljømålene, skal det utarbeides tverrsektorielle forvaltningsplaner og tiltaksprogram. De første vannforvaltningsplanene som Norge var forpliktet til å utarbeide i henhold til

vanndirektivet ble godkjent av Klima- og miljødepartementet 1. juli 2016, etter vedtakelse av planene i fylkestingene. Vannforvaltningsplanene skal revurderes og oppdateres hvert sjette år.

Høring på forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven gjelder hovedsakelig forenklinger i organiseringen av vannforvaltningsarbeidet i følge høringsbrevet.

Det foreslås at vannforvaltningsplanene ikke lenger skal vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. Dette medfører at fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndighet ikke lenger skal ha en formell rolle i arbeidet. Det foreslås at utvalgte fylkesmenn får ansvaret for å koordinere det forberedende regionale arbeidet, mens miljødirektoratet i samråd med øvrige berørte direktorater utarbeider og sørger for høring av oppdaterte vannforvaltningsplaner, og oversender tilråding til Klima- og miljødepartementet.

Det foreslås videre at en hjemmel for forskriften tas inn i naturmangfoldloven, og at naturmangfoldloven dermed erstatter plan- og bygningsloven som en av de tre hjemmelslovene for vannforskriften. Videre foreslås enkle justeringer for å bringe vannforskriften mer i samsvar med vanndirektivet.

Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet (departementene) begrunner endringene med at arbeidet med gjeldende planer var omfattende og ressurskrevende, men at for neste planperiode skal det bare skje en revurdering og oppdatering av de vedtatte planene. Dette tilsier en mindre omfattende prosess enn for utarbeidelsen av de første planene. Det vises til Meld. St. 22 (2015 – 2016) *Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver*, som slår fast at staten bør ha ansvaret for oppgaver som gjør krav på sentrale beslutninger, og som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppgaveløsning. Arbeidet etter vannforskriften er eksempel på en slik oppgave i følge departementene, selv om dette arbeidet også innebærer stor grad av deltakelse fra lokale og regionale myndigheter, samt bred deltakelse fra allmenheten.

Departementene viser til at vannforvaltningsplanene utgjør Norges oppfølging av et EU-direktiv. Det er et nasjonalt ansvar å oppfylle direktivets krav, og etter direktivet skal det i vannforvaltningsplanene fastsettes konkrete miljømål for alle Norges ca. 30.000 vannforekomster. Disse miljømålene skal rapporteres til ESA, og Norge er i utgangspunktet forpliktet til å nå miljømålene. Dette kan få stor betydning for viktige nasjonale interesser som vannkraft, landbruk, drikkevann, miljø mv. Det er derfor viktig at Norge vedtar og rapporterer velbegrunnede og realistiske mål som er vurdert også i et nasjonalt perspektiv.

Fylkesmannen har et betydelig ansvar i dag, med god faglig og praktisk kompetanse og kjennskap til arbeidet etter vannforskriften. Fylkesmannen er miljøfaglig myndighet, og har hatt det overordnede ansvaret for å vurdere miljøtilstand og påvirkningsfaktorer i vannforekomstene, og det overordnede ansvaret for den løpende oppdateringen av kunnskapsgrunnlaget. Fylkesmannen er også statens representant i fylkene.

Det foreslås på bakgrunn av dette at fylkesmannen får ansvar for å koordinere det forberedende regionale arbeidet for å revurdere og oppdatere gjeldende planer, og eventuelt også tiltaksprogrammene, for kommende planperioder. Det foreslås at fylkesmannen får betegnelsen «regional vannkoordinator» og ikke «vannregionmyndighet» som fylkeskommunene har i dag. Det foreslås at Kongen i eget vedtak utpeker hvilke fylkesmannsembete som skal være regional vannkoordinator for den enkelte vannregion, i lys av den vedtatte strukturen for fylkesmannsembetene som skal gjelde fra 1. januar 2019. Bestemmelser som angir fylkesmannens oppgaver som regional vannkoordinator, er foreslått tatt inn i nye §§ 20 – 22 i nytt kapittel 4 i vannforskriften.

Flere av endringene er strukturelle endringer som foreslås for å bringe vannforskriften mer i samsvar med vanndirektivets ordlyd. Omtale av endringene kan leses under punkt 3 i vedlagt høringsdokument. Det foreslås blant annet en presisering om sektormyndighetenes og kommunenes ansvar for å revurdere miljømålene innenfor eget ansvarsområde i forbindelse med oppdateringen av planene.

I vedlagt endringsforskrift er alle endringer listet opp. Det blir for omfattende å omtale alle disse i denne saken. Det henvises derfor til høringsnotatets vedlegg I for å lese alle detaljene.

Økonomiske og administrative konsekvenser blir omtalt i høringsnotatet s. 13. Forslaget vil gi økte økonomiske og administrative kostnader for de fylkesmennene som blir regional vannkoordinator og for Miljødirektoratet. Samtidig vil de administrative og økonomiske kostnadene for fylkeskommunene reduseres.

Det tas sikte på ikraftttredelse av de foreslåtte endringene 1. juli 2018. Departementene mener at det er mulig å gjennomføre endringene i organiseringen før arbeidet med revurderingen og oppdateringen av gjeldende planer og tiltaksprogram tar til for fullt.

Vurdering:

Utvalgte fylkesmenn er foreslått å ha den regionalt koordinerende rollen i forbindelse med vannforskriften og vannforvaltningsplanarbeidet fra 2018. På regionalt nivå er dette en stor endring, i og med at fylkeskommunene til nå har stått for prosessen for å få vedtatt regional vannforvaltningsplan i Fylkestingene. For Hordaland sin del er dette «Regional plan for vassregion Hordaland 2016-2021», som kan leses [her](#). Det har så langt vært politisk deltakelse i prosessene, noe som nå er foreslått ikke å videreføres ettersom vannforvaltningsplanene ikke lenger skal vedtas etter plan- og bygningsloven. Fylkeskommunen og fylkestinget skal ikke lenger ha en formell rolle i følge forslaget.

I plan- og bygningslovens § 1-1 (Lovens formål) står det blant annet: *«Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser»*. Det står også at *«Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives»*. I plandelen av loven, kapittel 3, står det blant annet at *«Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning mellom sektormyndigheter og mellom statlige, regionale og kommunale organer, private organisasjoner og institusjoner, og allmennheten. Planleggingen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde. Vedtatte planer skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet»*. Disse forutsetningene tas da ut, og planene skal hjemles etter naturmangfoldloven.

Naturmangfoldlovens formålsparagraf er; *«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur»*. Det er i høringen foreslått en ny paragraf i naturmangfoldloven: *«Gjennomføring av vanddirektivet. Kongen kan fastsette de forskrifter som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av rammer for fellesskapstiltak for vannpolitikk (vanddirektivet)»*.

Endringen kan føre til at planene kan miste noe av det lokale og regionale perspektivet. Plan- og bygningsloven har hjemmel om rett og plikt til å delta i planleggingen. Denne hjemmelen faller bort dersom forslaget vedtas. Lokalt og regionalt engasjement er viktig for å oppnå målene i vannforskriften.

Det er viktig å påpeke at kommunens forpliktelser som sektormyndighet i ulike deler av vannforvaltningsarbeidet ikke vil bli endret selv om vannforvaltningsplanene ikke lenger skal vedtas etter plan- og bygningsloven. Kommunen har ansvar i saker som gjelder vann- og avløp, landbruk og forurensning.

Fylkesmannen har allerede i dag en viktig rolle i det regionale vannforvaltningsarbeidet og har kompetanse på området. Fylkesmannen er miljøfaglig myndighet, og har hatt det overordnede ansvaret for å vurdere miljøtilstand og påvirkningsfaktorer i vannforekomstene, og det overordnede ansvaret for den løpende oppdateringen av kunnskapsgrunnlaget. Fylkesmannen i Hordaland stod for et pilotprosjekt som gjaldt to vannområder i Hordaland og Sogn i 2009. Dette gjaldt «Stryn vassområde» og «Nordåsvann vassområde». Omorganiseringen vil kunne føre til at staten via Fylkesmannen kan sette høye krav til kommunene uten at det politiske nivå blir involvert i beslutningsprosessene.

I forhold til første runde av utarbeiding av vannforvaltningsplaner, har det vært et problem at veiledningsmaterialet til arbeidet i stor grad kom sent arbeidsprosessen. Dette har vært et frustrasjonsmoment både for det lokale og regionale nivået. Dette har ført at oppfølging av arbeidet, også lokalt, har kommet litt på etterskudd. Det synes derfor noe forhastet å endre på organiseringen så kort tid etter at første vannforvaltningsplan ble vedtatt. Dette kan gi usikkerhet for kommunene i forhold til videre arbeid etter forskriften. Dette at fylkesmanns-embetet er i endring, og at Hordaland og Sogn og Fjordane sitt fylkesmannsembete skal slås sammen, tilsier også at en bør vente med å innføre foreslåtte endringer til neste planperiode som skal starte opp arbeidet fra 2022 i stedet for fra 2018.

Vannregionutvalgene med politisk deltakelse vil ikke bli opprettholdt med endringene i høringsforslaget. Vannområdene, med en vannområdekoordinator, er en heller ikke forpliktet til å videreføre, men det er åpnet for å videreføre dette i høringsforslaget. Fra kommunalt ståsted har vannområdekoordinatoren vært en svært viktig ressurs, som det er viktig å opprettholde.

Askøy kommune har vært fornøyd med det arbeidet som har vært gjort på regionalt nivå, selv om arbeidet med kartlegging av vannforekomstene synes å være noe underfinansiert fra statlig hold. Fylkeskommunen har gjennomført de demokratiske prosessene på en god måte. Askøy kommune har jevnlig deltatt på møter i vannområdet. Fylkeskommunen har hjulpet kommunene i forhold til å søke midler til kartleggingsarbeid av vannforekomster. Fylkeskommunen har også hjulpet kommunen med å komme i gang med oppfølgingsarbeidet der kommunen har ansvar.

Folkehelseperspektiv:

Innholdet i høringen vil trolig ikke påvirke folkehelseperspektivet, men vannforskriften er et viktig regelverk for folkehelsen i form av krav om minimum god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene tilknyttet kommunen.

Økonomi:

Høringens forslag til endringer har ikke økonomiske konsekvenser for Askøy kommune.

Vedlegg:

- 1 Høring - Forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven
- 2 Høringsnotat.docx

Kleppestø, 21.11.2017

Eystein Venneslan
Rådmann

Knut Natlandsmyr
Fagsjef

Rett utskrift 12.12.17
Kristin Ådlandsvik